

Cijfers winning oppervlakedelfstoffen Nederland
Aangemaakt op: 22-03-2024
Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)

Tabel 1
Winning van grind per provincie

	2017	2018	2019	2020	2021
	<i>mln kg</i>				
Overijssel	40	50	53	93	72
Gelderland	383	539	815	559	520
Noord-brabant	33	51	86	113	124
Limburg	4184	4306	3673	4292	4295
Totaal	4640	4946	4627	5057	5011

Tabel 2
Winning van klei per provincie

	2017	2018	2019	2020	2021
	<i>mln kg</i>				
Groningen	5	14	14	17	23
Overijssel	87	58	6	23	11
Gelderland	834	831	894	1079	1524
Utrecht			56	56	29
Noord-brabant	119	176	150	103	98
Limburg	411	297	325	265	170
Totaal	1456	1375	1446	1543	1855

Tabel 3**Winning van beton- en metselzand per provincie**

	2017	2018	2019	2020	2021
	<i>mln kg</i>				
Groningen	461	465	464	535	430
Drenthe	677	740	540	549	554
Overijssel	1331	1457	1256	1717	1669
Gelderland	5092	7482	9008	6484	6122
Noord-brabant	1000	900	800	800	594
Limburg	4310	5177	5029	6169	6197
Totaal	12871	16221	17097	16254	15566

Tabel 4**Winning van overig industriezand**

	2017	2018	2019	2020	2021
	<i>mln kg</i>				
Totaal (inclusief Rijkswateren) ¹	1900	1647	1511	1746	1557

1) Vanwege het risico op verhulling en het mogelijk herleiden van individuele bedrijven, kan het CBS geen verdere details openbaar maken.

Tabel 5.1
Winning van ophoogzand per provincie

	2017	2018	2019	2020	2021
	<i>mln kg</i>				
Groningen	683	874	1140	1193	1046
Friesland	1615	890	718	481	787
Drenthe	1512	1720	1745	1850	1993
Overijssel	3305	2439	2509	2690	2445
Gelderland	3699	4405	5168	2312	4162
Utrecht			670	670	
Noord-brabant	624	212	1725	1320	635
Limburg	1959	2091	914	1062	1049
Totaal	13397	12630	14587	11578	12116

Tabel 5.2
Winning van ophoogzand in Rijkswateren

	2017	2018	2019	2020	2021
	<i>mln kg</i>				
IJsselmeer + randmeren	7431	10097	16103	13714	15215
Benedenrivier	448	482	482	446	409
Bovenrivier	439	318	206	270	331
Overig rijkswateren	8342	0	0	0	918
Waddenzee	1159	1080	510	323	177
Westerschelde/delta	283	401	242	242	481
Noordzee	14125	15130	14056	20114	12811
Domeinvrij ^{1 2 3}	2063	328	291	n.b.	2346
Reguliere winning	34290	27837	31888	35108	32688
Noordzee kustverdediging	19377	21036	20666	18256	31577
Noordzee landaanwinning					
Niet-reguliere winning	19377	21036	20666	18256	31577
Totaal overige winning	53667	48872	52554	53365	64265

1) Over bodemmateriaal afkomstig uit Rijkseigendom moet een domeinvergoeding worden betaald aan het Rijksvastgoedbedrijf.
Dit bodemmateriaal is 'domeinvrij' wanneer het direct wordt hergebruikt in een Rijksinfracwerk met vrijstelling van domeinvergoeding.

2) Domeinvrij kan niet verder onderverdeeld worden naar winlocaties.

3) Voor de cijfers over het domeinvrij gewonnen ophoogzand is de registrerende instantie, het Rijksvastgoedbedrijf (RVB), afhankelijk van de opgaven van de zandwinners of aannemers. Vanwege deze afhankelijkheid is er sprake van enige onzekerheid. Aangezien de zandwinners of aannemers een stimulans hebben om te melden, gaat het RVB ervan uit dat deze onzekerheid beperkt is.

n.b. = Niet beschikbaar